

[O. Mathiasen.]

sagt til mig, og det vil nok også blive sagt igen — at når jeg ikke kan lide disse bestemmelser i lovforslaget, er det, fordi jeg taler som repræsentant for mine kolleger, lærerne, og at det ikke er deres interesser, det her først og fremmest drejer sig om. Jeg kan sige, at jeg og min gruppe er ganske enige i vort standpunkt, og jeg må vel have lov til at gå ud fra, at alle ærede medlemmer af dette høje ting er enige med mig i, at Danmarks lærere også er en slags mennesker, som skal have samme rettigheder som alle andre borgere i landet, og at de også har visse interesser, der bør tages hensyn til. Men dertil kommer, at vi i mit parti ingenlunde i dette spørgsmål kun har tænkt på lærernes interesser. Vi har ikke mindst tænkt på skolernes og børnenes ve og vel. Jeg tillader mig igen at gå ud fra noget, som jeg regner med der er dækning for i denne sal, nemlig at det vil være det absolut bedste for skolen og for børnene, hvis der er fri adgang for lærerne til at søge arbejde i de skolekredse, hvor de mener at deres interesser især ligger, og hvor de mener at de bedst kan gøre fyldest i skolens verden.

Jeg kan i denne forbindelse nævne en ting, som også har været fremme i udvalget — en ting, som kunne tyde på, at der også er repræsentanter for andre partier, som ikke kan lide tanken om denne lærerrationering, tanken om at anbringe lærerne dér, hvor de måske ikke ønsker at være. Jeg tænker på det forslag, som er fremsat af Unge Pædagoger, og som jeg selv har været inde på i udvalget, at man sendte de ca. 300 lærere, som er indkaldt til militærtjeneste, ud til de lærerfattige egne og ganske simpelt lod dem aftjene deres værnepligt ved lærergerningen. Denne tanke er — jeg kan næsten sige selvfølgelig — blevet mødt med absolut afvisning og er blevet betegnet med udtryk, som jeg ikke kan gengive her med et parlamentarisk ordvalg. Det er desværre blevet sådan her i det høje ting, at man ligefrem ser rødt, så snart vi fra vor side forsøger blot at rokke en lille bitte smule ved det hellige og almindelige militærvæsen. Men det kan nu ikke nytte noget — vi fortsætter.

Jeg er selvfølgelig fuldstændig klar over, at det forslag, jeg her har nævnt, ikke vil

være af særlig stor betydning for afhjælpning af lærermangelen, men noget kunne det da hjælpe, og det kunne effektueres med øjeblikkelig virkning. Jeg kan da også føje til, at hvis man i øvrigt ville spare, særlig på militærvæsenet, kunne man for længst have afhjælpet lærermangelen alene ved at spare dér.

Når vi ikke kan lide den omtalte bestemmelse om begrænsning af lærernes bevægelsesmuligheder, om jeg må sige det sådan, skyldes det også, at der forekommer os at være noget uretfærdigt deri, som det ærede medlem hr. K. B. Andersen også var inde på, på den måde, at man faktisk straffer mange kommuner, som har været så fremsynede, at de har fået deres skolevæsen i den fineste orden i henhold til skoleloven, medens man søger at hjælpe mange kommuner, som ikke har været så fremsynede. Jeg vil ikke påstå, at dette gælder generelt; jeg er da fuldstændig klar over, at der også er lærermangel på mange skoler, som er i tip top orden; men det er lige så klart, at de kommuner, der står længst tilbage i skolemæssig henseende, har meget vanskeligt ved at få lærerembederne besat, og det må man anse for logisk.

Det er en kendsgerning, at det er landkommunerne, der har den største lærermangel, og det skyldes formentlig flere forhold, men sikkert bl. a. også den kendsgerning, at lærerne på landet lønnes lavere end lærerne i byerne, et forhold, som må forekomme urimeligt i en tid, hvor man på næsten alle områder søger at udjævne forskellene mellem land og by. Jeg tænker f. eks. på folkepensionen.

Jeg vil gerne spørge den højtærede undervisningsminister, hvor langt man er fremme i bestræbelserne for at få lærerlønnen på landet hævet til købstadniveau. Det er et spørgsmål, der har været fremme længe, men det er endnu ikke løst. Jeg vil mene, at der kunne være grund til at overveje, om det ikke ville være rimeligt, at man i stedet for at have en lavere løn på landet ligefrem tilbød de lærere, der søger embede i lærerfattige egne, et ekstra stedtillæg. I det hele taget mener jeg, at spørgsmålet om lærernes lønforhold burde drages ind i overvejelserne om afhjælpning af lærermangelen. Jeg tænker her især på de unge læreres lønforhold. Det er et spørgsmål, om lærernes